СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 293. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ГРУДНЯ 1949. — No. 293. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 17, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ПІДВИЩУЮТЬ ЦІНУ СТАЛІ, ПОДОРОЖЮТЬ ВИРОБИ

Питсбург, 15 грудня. — Найбільший продуцент сталі в Америці, Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен, яка постачає країні одну третину всієї краєвої продукції, оприлюднила підвишку цін сталі по $4 на тоні. Негайно потім появилися міркування, що внаслідок цього подорожіють ціни таких залізних чи сталевих виробів, як авта, холодильні, електричні залізка і ціла низка інших більших і менших залізних предметів. Бенджамин Ф. Фейрес, предсідник корпорації, оправдує підвишку подорожінням перевозу матеріялів на залізницях та признанням старечої пенсії робітникам. Підвишка ціни сталі принесе підприємству Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен новий прихід у висоті 60 до 80 мільйонів долярів річно.

Підвишку цін на сталь можна вже відчути, бо підприємство Нешенел Тюб Компані, яке виробляє рури, підвищило негайно ціну по $5 до $8 на тоні. Передбачують, що інші підприємства піднесуть теж ціни сталевих виробів до кінця біжучого року.

СЕНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ КОНГРЕСОВОГО СЛІДСТВА НАД ПІДВИЩКОЮ ЦІН.

Вашингтон.— Сенатор Джозеф С. Магоні, довідавшися про проголошену підвишку ціни сталі, зажадав негайного конгресового слідства над причинами такого явища. Він висловився, що підприємство Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен заподіяло більше шкоди економічній системі Злучених Держав ніж це зробили колинебудь різні невідповідальні одиниці. На домагання сенатора слідство переведе спільна комісія обох конгресових палат. Його підтримав у цім намірі Еверет Касалоу, секретар Конгресу Індустріяльних Організацій. Він сказав, що сталеві корпорації мали в недавно-минулому неймовірні доходи, а тепер їхня продукція йде повним розгоном.

Серед конгресових кол нема згоди в поглядах на цю справу. Можна тільки завважати, що і під цим оглядом є „партійні" думки.

РОБСОН ДОМАГАЄТЬСЯ ДВА МІЛЬЙОНИ ВІДШКОДУВАННЯ.

Ню Йорк. — У федеральнім суді вніс цивільний позов за відшкодування у висоті двох мільйонів долярів нігерський співак Пол Робсон і 27 інших осіб, які потерпіли підчас демонстрацій у Піскил, 27 серпня й 4 вересня. Тоді мав відбутися концерт Робсона, а ветеранські організації натаврували його як комуністичне збіговище і перешкодили маніфестаціям. Позов внесений проти ветеранських організацій самим Робсоном і Конгресом Громадянських Прав.

ПОТВЕРДЖУЮТЬ ПРИДАТНІСТЬ ПЕНИСИЛИНИ В НЕДУЗІ СИФІЛІСУ.

Ню Йорк. — Після шости років перерви переведено повновний доказ успішности лікування сифілісу пенисилиною. Про це сповістив д-р Джан Ф. Магоні, медичний директор Федеральної Прилюдної Служби Здоровя. Він почав свої досліди перед шести роками, а тепер, обіхавши світ, стверджує, що це успішний лік проти згадаої недуги.

НЕ БУДЕ ФЕДЕРАЛЬНИХ ПОЗИЧОК НА ДОМИ З РАСОВИМИ І РЕЛІГІЙНИМИ ОБМЕЖЕННЯМИ.

Вашингтон. — Федерал Гавзінг і Ветеран Адміністрейшен, як федеральні установи, заборонили уділювання позичок з федеральних фондів на побудову домів, з яких можуть користати тільки деякі раси або тільки одно релігійне віросповідання. Це відноситься до таких обмежень, які записано в табулярних книгах до 15 лютого 1950 р. Він виданий згідно з бажанням президента, щоб не робити різниць між расами та віровизнаннями.

ВЛАСНИКИ ВУГІЛЛЯНИХ ШАХТ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ЗАКОНУ ТЕФТА.

Вашингтон. — Власники вугілляних шахт з південих стейтів звернулися до президента Трумана за використанням закону Тефта для заборони вугілляного страйку і для покінчення кризи в продукції вугілля. Вони доказують президентові видати заяву, що тепер існує стан національної необхідности й тому страйк вугілокопів заборониться. Голова майнерської юнії, Джан Л. Луїс, як кажуть підприємці використує нерішучість президента і переводить безкарно різні потягнення, щоб припинити продукцію вугілля. Тому власники копалень домагаються від генерального прокуратора ужити закону проти трестів для приборкання Луїса.

НОВІ СВІДКИ ПРОТИ БРИДЖЕСА.

Сан Франсиско. — Уряд поставив у процесі проти Бриджеса цілу низку нових свідків, які доводять, що він був не тільки комуністом, але й належав до комуністичного Політбюра в Ню Йорку, яке керує комуністичною політикою. Найновішим свідком був Пол Кравч, видавець газети в Маямі на Флориді. Кравч належав самий 17 років до Комуністичної партії, а підчас свого побуту в Совєтській Росії був іменований почесним командантом совєтського полку. Як свідок він зізнав, що самий був колись в президії Комуністичної партії Америки і в 1936 р. в Ню Йорку самий голосував за те, щоб в лісті кандидатів на членів центрального комітету партії помістити Бриджеса, який мав тоді прибране імя „Россі". Кравч каже, що імя Россі зустрінулося з голосними оплесками комуністичної делегації з Каліфорнії. В році 1941, каже свідок, він мав від Комуністичної партії доручення, щоб Гері Бриджес перевів у життя на конвенції К.І.О. деякі постанови окружного бюра партії. Адвокати оборони накидалися незвичайно гостро на свідків уряду так, що суддя заявив, що він ще ніколи не чув у суді подібних визовів проти урядових свідків. Суддя ще раз відмовився признати процес невдачним, як цього домагалася оборона.

КОНСУЛ ВОРД СПОВІЩАЄ ПРО СВОЇ ПЕРЕЖИВАННЯ СЕРЕД КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ

Вашингтон, 15 грудня. — Генеральний консул Злучених Держав в Мукдені, якого недавно випустили китайські комуністи з своїх рук, і який вже находиться в дорозі домів, прислав телеграфічний звіт із своїх переживань у часі свого увязнення. У звіті каже, що йому й його оточенні грозили большевики револьверами, а навіть відмовляли лікарської услуги цілими місяцями. Він заперечив, наче б він колинебудь побив якогось китайця, який був у нього на службі. Це тільки видумка комуністів на оправдання їхнього негодійства, твердить Ворд. Загалом Ворд описує „жахливі відносини і перекручення справедливости" серед китайських комуністів.

ДЖЕССУП ПОКИДАЄ ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ

Вашингтон. — Загальний амбасадор, Филип Джессуп, в руках якого спочивала політика Америки супроти Китаю довший час, має зрезигнувати з своєї дальшої місії. Перед тижнем оприлюднено резигнацію з департаменту стейту Джорджа Кеннана, який укладав пляни закордонної політики департаменту. Обі резигнації вказують на зміну напрямку у східній політиці Злучених Держав.

Джессуп був автором загально звісного звіту департаменту стейту в справі політики супроти Китаю. Кеннанові приписують анонімні статті, з підписом „X" в справах Совєтів. Джессуп виїхав ще раз на Далекий Схід для викінчення справ, після чого він повернеться на своє становище професора міжнародного права в Колумбійському університеті в Ню Йорку.

ПРОВІРКУ ПОСИЛКИ АТОМОВИХ МАТЕРІЯЛІВ ДО РОСІЇ ВІДКЛАДЕНО

Вашингтон. — Комісія неамериканських діянь палати репрезентантів відложила на неозначений час провірку закидів колишнього м а й о р а Джорджа Рейсі Джордана, наче б підчас війни були висилані до Росії деякі матеріяли, придатні до виробу атомової бомби. Ця справу виясновав між ін. генерал Леслі Гровс, який був головою проекту Мангаттен для виробу атомової бомби в Америці. Його мали покликати на поновне переслухання в конгресовій комісії.

НІМЕЦЬКИЙ БАНКИР З НАЦІСТІВСЬКИХ ЧАСІВ У СТОЛИЦІ

Вашингтон. — Приявність в Америці Германа Абса, німецького банкира з націстівських часів, потвердив департамент стейту. Урядовці твердять, що Абс не є єдиним німцем, які тепер приїздять в Америку. Досі допущено сюди яку тисячу визначних німецьких громадян в справах торговельних, політичних і дипломатичних. Коли Абсові закидають, що він був націстом, департамент стейту пояснює, що він був „денаціфікований" аліянтським судом після війни. На його приїзд в Америку згодилися французькі і британські власті, які дали йому пашпортові віза. Абс є тепер директором Німецької Ради для Реконструкції в Західній Німеччині.

АМЕРИКАНСЬКІ ГЕНЕРАЛИ В ДОРОЗІ ДО САЙГОНУ.

Батавія, Джава, 16. грудня. — Ген. Джордж Е. Стрейтмейєр, головнокомандуючий американських повітряних сил на Пацифіку, та ген. Чарлз Вілоббі, шеф розвідки при верховному командуванні аліянтських потуг, відлетіли вчора до Сайгону. Раніше вони відбули наради з данськими та індонезькими військовими командантами.

ТІТО ДОЗВОЛЯЄ НА ПАЛОМНИЦТВО ДО РИМУ.

Београд, 16 грудня. — Речник югославського уряду заявив, що цей уряд в основі не має жадних застережень до паломництва югославських католиків до Риму з нагоди Святого Року, що буде проголошений Папою в навечеря Різдва. При цій нагоді він ствердив, що в Югославії нема вже релігійної дискримінації та що в минулому році група югославських мусулман відбула своє паломництво до Мекки.

БЕЗГОЛОВ'Я В КИТАЮ

Гонг Конг, 16. грудня. — Десятки років громадянської, японської і знову громадянської війни в Китаю перемінили ту країну з поверх 400 мільйонами населення в суцільну руїну, створили безприкладну нужду і повний хаос. Сьогодні країна вже майже в цілості опанована комуністами, наскільки її можна опанувати. Останні ще націоналістичні генерали переходять на бік переможних комуністів, комуністичні генерали починають нову партизанську війну, всі воюють проти всіх. В останньому повідомлено про перехід на бік червоних губернатора провінції Сікан та двох шечванських генералів.

ЛИСЕНКО ПРО ПЕРЕМІНУ ПШЕНИЦІ В ЖИТО.

Москва, 16. грудня. — Відомий совєтський біолог, Трофим Лисенко, написав в „Ізвєстіях", що завдяки Сталінові совєтські агрібіологісти в цьому році досягнули безсумнівний доказ про можливість переміни пшениці в жито. Він твердить; що цю переміну зимової пшениці в жито довершили совєтські агрономісти в гірських районах, непридатних під засів зимової пшениці. Це досягнення — твердить Лисенко — совєтські вчені завдячують „геніяльному Сталіну".

НОВІ ТРУДНОЩІ В ЗАГАЛЬНІЙ ПЕРЕСЕЛЕНЧІЙ АКЦІЇ

В МАЙБУТНЬОМУ ЗДІЙСНЮВАТИМЕТЬСЯ ЗАКОННЕ ВСТАНОВЛЕННЯ ПРОЦЕНТОВОГО ВІДНОШЕННЯ ФАРМЕРІВ

Филаделфія, 16 грудня. Загальна переселенча акція европейських збігців до цеї країни в майбутньому натрапляє на нові труднощі, які виникають зі законного встановлення процентового відношення фармерів і фармерських робітників до загалу нових іміґрантів та яке тепер будеться з точністю здійснювати. Це рішення було предметом окремих нарад представників д о б р овільних допомогових агенцій в Комісії Переміщених Осіб у Вашинґтоні в дні 14-го грудня. В нарадах від ЗУАДКомітету взяв участь д-р В. Галан. Комісія Переміщених Осіб поінформувала заінтересовані агенції, що до кінця цього року тут і в Европі полагоджуватиметься тільки фармерські аплікації, отже братиметься до транспорту тільки тих нових іміґрантів, що їдуть на фарми. Ці, що вже мають цілком оформлені іміґраційні документи, ще зможуть теж виїхати, але задержаний буде докищо процес дальшого полагоджування не-фармерських заяв. Комісія ствердила, що таку вимогу поставила група конгресменів, що недавно відвідала Европу та яка ствердила, що до Злучених Держав досі виїхало більше інших професій, хоча новий закон встановлював процентове відношення. Це відношення означується на підставі зголошень нових іміґрантів до Комісії і до фармерської квоти не враховується тих, що не залишилися на фармах, хоча на фарми виїхали. Це щераз потверджує цю шкоду, яку заподіяли своїм друзям в Европі ті з нових іміґрантів, що передчасно залишили фарми та перед чим їх вже стільки разів остерігав ЗУАДКомітет. Комісія Д.П. на останніх нарадах теж повідомила, що в січні і лютому наступного року приїде до цеї країни не більше 5,000 іміґрантів та що в цих і в дальших випадках вже застосовуватиметься точно законні постанови про відсоткове відношення фармерів, як теж Комісію зобов'язується вирівняти під цим оглядом ті неточності, що трапилися досі. Комісія стверджує, що на випадок, якщоб найближчий Конгрес не ухвалив нового закону та не злагіднив існуючих постанов, то вимога пропорційного відношення фармерів у 60% до всіх інших професій навряд чи дозволить вповні здійснити навіть вже існуючий закон. Екзекутива ЗУАДКомітету візьме всі ці справи під увагу та поробить відповідні заходи, щоби ці труднощі не відбились занадто негативно на українській переселенчій акції. Це вимагатиме повної співпраці і піддержки цілого нашого загалу, як місцевих громадян так і нових іміґрантів.

З.Д.А. ПРИЗНАЄ УРЯД АРІАСА В ПАНАМІ

Вашингтон. — Департамент стейту оприлюднює, що Америка признає уряд Арнулфа Аріаса в республіці Панамі після того, як він опанував ситуацію і перебрав владу серед недавньої метушні.

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА В ПРОГРАМІ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ СПІВПРАЦІ

Бонн, Німеччина, 16 грудня. — Канцлер західно-німецької федеративної республіки, д-р Конрад Аденауер, і американський високий комісар, Джан Дж. МекКлой, підписали вчора формальний договір про приступлення Західної Німеччини до базованої на Пляні Маршала Адміністрації Господарської Співпраці. Це є перший договір Німеччини після війни, що робить її повновартісним партнером міжнародної співпраці. Підписуючи цей договір, Німеччина, як і всі інші партнери, рівночасно з правами перебирає на себе теж відповідні обов'язки про свій вклад в загально-европейську відбудову.

ЗАХІДНІ ПРЕДСТАВНИКИ НА ПРИЙНЯТТІ В ЧЕСТЬ ВИШИНСЬКОГО.

Берлін, 16 грудня. — Західні представники в Берліні взяли вчора участь в совєтському товариському прийнятті, влаштованому тут з нагоди побуту совєтського міністра закордонних справ, Андрея Вишинського. Тому що високі комісарі були зайняті в Бонн підписуванням договору Господарської Співпраці, їх заступили в цьому прийнятті команданти в Берліні. Стверджується „сердечну атмосферу" прийняття, на якому Вишинський пив за здоров'я президента маріонеткової східно-німецької „демократичної республіки".

ТЕЛЬ АВІВ ФАКТИЧНО ЗАЛИШАЄТЬСЯ СТОЛИЦЕЮ ІЗРАЇЛЯ.

Тель Авів, 16 грудня. — Не зважаючи на рішення уряду Ізраїля перенести свій осідок до Єрусалиму, що вже частинно зроблено і всупереч рішенню Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй про інтернаціоналізацію того міста, тут стверджується, що фактично столицею країни ще на відповідний час залишиться Тель Авів. Парламент збереться в січні вже в Єрусалимі, але міністерство закордонних справ та інші уряди ще на довгий час залишаться в Тель Авів.

ФРАНЦІЯ РЕКОМЕНДУЄ ОСТОРОГУ ДЛЯ ІЗРАЇЛЯ

Лейк Соксес, 16 грудня. — Французький представник в Протекторатній Раді Об'єднаних Націй запропонував вчора остерегти Ізраїля перед „дуже важкими консеквенціями", які можуть виникнути внаслідок перенесення столиці тої країни до Єрусалиму. Рада робить дальші заходи для здійснення рішення Генеральної Асамблеї щодо встановлення в Єрусалимі міжнародного режиму під її наглядом.

ЮГОСЛАВІЯ ДОКАЗУЄ СОВЄТСЬКЕ ПОНЕВОЛЕННЯ БОЛГАРІЇ.

Београд, 16 грудня. — У відповідь та в коментарах до передвчорашнього засуду Трайча Костова і його 10 співобвинувачених в Софії, югославська преса доказує, що Болгарія всеціло опанована Совєтами та що болгарський нарід не тільки не має голосу в своїй країні, але ще й безжалісно експлуатований „братнім народом" Росії. З опублікованих статистичних даних виходить недвозначно, що Болгарія як під політичним так і господарським оглядом є всеціло колонією Совєтського Союзу.

МІЖНАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ ПРИСУДИВ АЛЬБАНІЮ ЗАПЛАТУ КОШТІВ БРИТАНІЇ.

Гаага, Голандія, 16 грудня. — Міжнародна палата справедливости вирішила вчора справу британської скарги проти уряду Албанії за втрати, що повстали внаслідок пошкоджень британських кораблів альбанськими мінами в каналі Корфу ще в жовтні 1946 року. Трибунал присудив Альбанію на заплату Британії титулом відшкодовань 2,363,051 долярів. Трибунал, встановлений Об'єднаними Націями, не має безпосередньої можливости перевести в життя свої рішення, якщоб одна зі спірних сторін відмовилася їх прийняти.

ТОЛЬЯТІ ПРО БЕЗПОРЯДКИ СЕРЕД ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Рим, 16 грудня. — Провідник італійських комуністів, Пальміро Тольяті, признався, що серед тої партії тепер не все в порядку. Згідно з твердженням комуністичного органу, він мав говорити про „безпорядки" та „ідеологічну дезорієнтацію" в комуністичних рядах. Це вважається натяком на наявність численних прихильників маршала Тіта серед італійських комуністів.

ПОЛЬЩА ОБВИНУВАЧУЄ ФРАНЦУЗЬКИХ ДИПЛОМАТІВ.

Варшава, 16 грудня. — Офіціяльне агенство комуністичного уряду Польщі виступило з гострими обвинуваченнями проти французьких дипломатичних представників, закидаючи їм організацію шпигунської сітки з дорученням британської розвідки, підготовку саботажів та взагалі „затроювання атмосфери". У виданому на цю тему офіціяльному комунікаті називається поіменно кількох французьких дипломатів.

СТРАЙК ДЕРЖАВНИХ УРЯДНИКІВ В ІТАЛІЇ.

Рим, 16 грудня. — Італійські державні урядники проголосили 24-годинний страйк, у великій мірі припиняючи цілу урядову адміністрацію, зокрема в її нижчих клітинах. Страйкуючі домагаються більшої платні і їх піддержують не тільки комуністичні, але і противо-комуністичні професійні спілки. Уряд погоджується тільки на частинне збільшення платні, але відмовляється від повного прийняття домагань, щоб не втратити бюджетової рівноваги. Високі урядники не беруть участи в страйку.

ГІРОГІТО ПРО МОЖЛИВІСТЬ ШВИДКОГО МИРУ.

Токіо, 16. грудня. — Японський імператор Гірогіто заявив вчора в парляменті, що він вірить в можливість вже швидкої підготовки мирового договору для Японії. Він відкрив у черги сесію парляменту, створеного на базі нової конституції.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Monday's issue (the Ukrainian Weekly. English language supplement):		Число з понеділка (англійською Частиною):	
One year	$2.50	За рік	$2.50
Six months	$1.50	За пів року	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТРАЙЧО КОСТОВ

Не можемо сказати, що співчуваємо комуністичним верховодам, на сумлінню яких є тисячі невинних жертв — розстріляних і повішених, чи тих, що мучаться по тюрмах — коли й їх зустріне подібна доля та коли й їх на приказ Сталіна мучать і вбивають. Все ж таки робимо різницю між тими комуністами, що йдуть, як барани на заріз і тими, що хоч знають, що їх жде, намагаються виявити хоч тінь якоїсь ідейности і тим дати свому народові, а то й цілому світові змогу краще пізнати, чим є московська диктатура й московський імперіялізм. В такому розумінні пишемо про болгарського комуніста Трайчо Костова, якого софійський комуністичний суд, не зважаючи на його великі заслуги для поширення комунізму в Болгарії, ні на його бувше визначне становище в партії й в уряді, засудив з-поміж 11 обвинувачених одинокого на смерть.

За що ж ця гостра кара?

Відповідь на це не трудна. Знають її вже й американці, а не то ми, українці, що надто добре орієнтуємось у совєтських „чистках" та в шуканні Сталіном „жертвенних козлів", коли йому самому щось не вдається, чи коли Політбюро пошилось у дурні на домашньому, чи міжнародному грунті

Болгарин Трайчо Костов заплатив в першу чергу за те, що Сталін помилився щодо особи югославського Тіта, який був його любимцем, а тепер наробив йому так багато клопоту, що навіть не знати, де й на чім це все покінчиться. Тому Костов став тим, що то „винайшов" Тіта і післав його як вождя з Москви до Югославії ще в 1934 р. Тому теж Костов мусів стати ще й шпигуном і агентом Злучених Держав і Великої Британії, а теж зрадником своєї країни, який намагався перемінити Болгарію на колонію Югославії.

До того Костов вивів в поле ще й московських енкаведистів, що підготовляли софійський процес у випрактикуваний давно спосіб і не повторив вцілості на суді тих зізнань, що їх складав під тортурами в слідстві. Можливо, що те й заважило на смертнім присуді, бо ж це небувала подія в історії неписаної сталінської судової процедури, що обовязує теж і сателітів.

Присуд над комуністами в Болгарії вказує, що Москві важко впоратись з сателітами, коли треба ставити під суд навіть і найбільших комуністів, що були довгий час її найвірнішими слугами. Теж виглядає, що Москві дуже спішно з „чистками". Вона хоче тепер осягнути в Угорщині, Румунії, Польщі, Болгарії, чи Чехословаччині скоро те, що забрало довгого часу в Україні. Щось її дуже припікає і тому вона ліквідує своїми варварськими методами вже й найменшу опозицію і за найменшу „провину", навіть таку, коли „незалежні держави", що опинились в совєтській сфері впливів, не поінформують її своєчасно й якнайточніше ще й про такі речі, як ціни на продукти, які вони продають „капіталістичним" країнам, та якщо взагалі щось продають без дозволу Кремля.

З цього усього можна одно певно заключати, а саме те, що Москва в страху, і то в страху не так перед Америкою чи Англією, але перед народами, що їх гнобить, і не вірить навіть найвірнішим комуністам у не-московських країнах. А що московську диктатуру зачинають ненавидіти комуністи немосковського походження, на це ясно вказує „тітоїзм", що зачинає проявлятись у сателітах щораз частіше.

Китай за залізною заслоною

Сенатор Вилйем Е. Дженнер, республиканець зі стейту, Індіяна, повернувши щойно з подорожі довкруги світу, негайно оприлюднив короткий комунікат зі своїх спостережень, в якому заявив, що „Сталін перемагає у холодній війні". Вказуючи на розбуджені національні аспірації різнородних народів, яким Америка дає допомогу, сенатор підкреслив, що ці народи, діставши допомогу, переходять на бік комуністів і їм віддають американське добро. Таке, казав він, можна завважати в першу чергу між народами Азії й тому Америці не слід далі слати туди матеріяльну допомогу, якої вони далі домагаються, хоч не засвоюють собі американської демократичної ідеології, стають ворогами Злучених Держав і підтримують комуністів.

Комунікат Дженнера появився водночас з вістями про втечу китайського націоналістичного уряду — Куомітанґу — з останньої столиці, міста Ченґ-Фу, положеного на континенті Азії, до міста Тайпеґ, що є вже на острові Формоза. Хоч останки війська Куомітанґу ще борються, то загальне положення Китаю таке, що він опиниться незабаром за Залізною Заслоною.

З тими подіями стоїть у безпосередньому звязку рішення французького уряду в Парижі, покласти таму проти можливого походу китайських комуністів до сусідної країни, Індо-Китаю, яка находиться під протекторатом Франції. Французький уряд ще в місяці березні б. р. заключив умову з Бао-Дай, головою індо-китайського уряду з Віет Нам, що цей уряд буде признаний Францією і він буде творити заборolo перед можливим дальшим походом китайських комуністів на завоювання усіх азійських країн і народів. Уже це одно вказує, що китайські комуністи є загрозою не тільки для самого Китаю, але теж і для інших країн азійського континенту. На цю загрозу звертав увагу А. Т. Стіл у своїй кореспонденції до щоденника Ню Йорк Гералд з Індо-Китаю ще 20 жовтня. Він писав вже тоді, що зорганізування китайського комуністичного уряду в старинній китайській столиці, у місті Пекінґу, є подією, яка викликала занепокоєння в решті Азії та що вона є зворотною точкою не тільки в домашніх відносинах самого Китаю, але й у міжнародній китайській політиці. З зайняттям Пекінґу комуністи створили там осередок своїх впливів на населення східної Азії, якого нараховують, без росіян, на 1,200,000,000 голов. Одну третину з того числа вже поглотили комуністи, а дві третини находяться ще поза засягом комуністичної лявіни. Одначе територія, захоплення комуністами, творить свого роду лук, в якого середині найшлися народи з настроєм комуністичним, чи полу-комуністичним. Під безпосередньою загрозою комуністів опинилося монгольське населення Індо-Китаю, яке схиляється до гасел, киданих комуністами.

Як розвинуться дальші події в тій частині Азії залежатиме від дипломатії й тактики Західних держав. Одначе те, що сталося останніми тижнями, вказувало б, що погляд сенатора Дженнера, що „Сталін перемагає в холодній війні", не є безпідставний.

Кореспондент Геральд - Трибюн каже, що Пекінґ під червоним урядом стане, „Москвою Орієнту, маґнетом тяготіння і осередком інтриґ та зразком революційних рухів лівих напрямків для всіх інших далеко-східних країн", а теперішній президент нового китайського режиму, Мао-Тсе-Тунґ може відіграти ролю Леніна для Азії.

Реґіональний осередок, яким є Пекінґ, не буде самостійним осередком, бо буде під ідеологічним проводом Москви. Зате напрями революційних рухів будуть, можливо, пристосуватись до вимог азійських країн. Кожна країна Східної Азії, має свої власні проблеми, яких Москва не в силі наладнати. Вони мусять бути розвязані місцевими силами. Так само під знаком запиту є дальша експанзія китайських комуністів. Вони загарбали територію Китаю так швидко, що дальший їхній похід може стати для них небезпечним. Вони не мають засобів для втримання велетенської армії, ні для заспокоєння потреб населення, що голодує. Тому передбачаються повстання проти нового режиму.

Тепер питання: Що зробить Америка, визнає комуністичний уряд в Китаю, чи ні? Департамент стейту дає до зрозуміння, що нема мови про таке визнання, як довго націоналістичні сили будуть боротись з комуністами в самому Китаю. Простою мовою це означає ніщо інше, як визнання червоного Китаю в недалекому часі, хоч американска опінія — якщо її міряти тим, що пишуть газети — є проти цього.

Зміни в царстві Сталіна

Щорічне свято жовтня має в Совєтській Росії свою традицію. Відділ пропаганди партійного проводу визначає, які гасла, які транспаренти та плякати і яких совєтських провідників портрети обовязкові для всеї Росії. В цьому році пішло проти традиції. Вийшов найвищий наказ, щоб портретами всіх 13-ти членів Політбюра прикрашувати мури і стіни міст і сіл, та носити їх на транспарентах у демонстраційних походах. Це вперше Політбюро представилося народові у повному складі. Раніше тільки кількох членів Політбюра та офіційні члени уряду мали цю честь. А що Совєтська Росія має нині пів сотні міністрів, то практично просто неможливо всіх цих міністрів популяризувати. До того ж їх значення глибоко підупало.

Політбюро, себто властивий провід партії, складався раніше тільки у своїй меншості з членів уряду. Був тоді гострий розділ між партійними й державними функціями, хоча високі державні урядовці були також членами партії, а найвищі з них були також і членами Центрального Комітету. Секретарі партії, які не були в державному уряді, були в тому часі в Політбюрі в більшості. Таким чином партійні секретарі надавали тон у Політбюрі і вони не кидали державний апарат, а робили свою карієру серед партійної бюрократії.

Від 1940, коли Сталін як секретар партії, став міністром-президентом, зломано цю традицію. Що тоді не мало місця, стало нині нормальним явищем. Таким чином всі майже члени Політбюра є одночасно віцеміністрами Совєтської Росії.

В конституції Совєтської Росії ви даремно шукаєте за Політбюром. Тільки керуючі урядовці і в першій мірі партійні члени, знали, що Політбюро є властивою диктатурою в Совєтській Росії.

Політбюро повстало щойно якийсь час по большевицькій революції, коли число членів партії сильно зросло. Після партійного статуту партійний конґрес рішає про все, що діється в партії. На нього висилали що кілька років поодинокі партійні організації своїх делеґатів, яких вибирали на місцевих з'їздах. Партійні конґреси визначали в минулості напрямні політики найблищої майбутности. Партійний конґрес вибирав теж Центральний Комітет. Коли ж після революції ЦК збільшався — нині числить він понад 300 членів, — збирався його пленум тільки періодично; спочатку кілька разів у році, а тепер ще раз впродовж багатьох років. Властивий провід перейшов одночасно до Політбюра, якого секретарем є Сталін. Політбюро нині реґляментоване й збюрократизоване. Члени його мають означену ділянку державної управи як віцеміністри. І про неї реферують вони ЦК. Все інше мало їх обходить.

Між старими членами Політбюра є нині Лазар Каґанович і Ворошилов найстарші. Каґанович держиться нині як єдиний жид в атмосфері антисемітизму й російського націоналізму тільки дякуючи Сталінові. Але він держиться вже в тіні. Також у тінь зійшов другий найстарший член Політбюра, маршал Ворошилов. Колись був він воєнним міністром і референтом справ оборони СССР. Його заступником є маршал Булґанін, який як віцепрезидент міністрів і як член Політбюра тримає всі справи оборони в своїх руках.

До старих членів Політбюра належить також скромний Андреєв, який має в своїх руках хліборобство, зокрема ж міністерства колхозів і совхозів. Перебільшують теж значення Берії, який є поліційним фахівцем. Оба міністерства поліції, колосальні апарати, підпадають його контролі. Ще згадати би про Мікояна, який вів раніше закордонну торгівлю, а нині, як і Ворошилов, є міністром без портфелю. Значення їх усіх упадає. Нові люди приходять до влади.

Старе Політбюро під Леніном складалося у своїй більшості з інтелігентів. Сталінське Політбюро здебільша дрібноміщанське. Найбільше значення в ньому має Маленков, людина, яка прийшла до партії з комуністичної молоді, якої був генеральним секретарем. Це нині партійний генерал, якого загально вважають наслідником Сталіна.

Дбаймо про мовну єдність із своїм народом

Найбільша трагедія еміґрації взагалі в тому, що вона звичайно відстає від розвитку свого народу чи якось інакше відривається від його національно-культурного життя. Чи не найбільше цей відрив виявляється в мові, цьому найважливішому засобі національної єдности, і це чи не найдужче відчужує еміґрацію від її народу. І важать тут часто, здавалося б, незначні відмінності, та ще й не лише в мові, а й у правописі. Що було б, наприклад, якби стара російська еміґрація повернулася тепер до свого народу з ятем, твердим знаком, фитою й іншими дивовижами старого російського правопису? Чимало втратили у впливах на місцеву українську людність через свою мову ті українці, що прийшли були на східню Україну під час останньої війни чи то як перекладачі в німецьких установах, чи то як підпільники. Коли тамошні люди читали в оповіщеннях і газетах слово „морди" (з німецької, засвоєне в Галичині й на еміґрації) замість „убивства" (це асоціювалося з „мордами" — „пиками"), або „чин" (польське, дарма, що і в українській є деякі слова від цього кореня) замість „дія" (назва підпільного видання „Ідея і чин"), вони не сприймали цього як свою мову або й просто не розуміли, бо для них „чин" — це „ранг".

Звичайно відмінні явища в мові еміґрації виникають: а) внаслідок зберігання старих явищ, винесених із батьківщини, але там пізніше зниклих і б) внаслідок засвоєння нових, повсталих під впливом чужомовного середовища чи просто запозичених з чужої мови. Це можна спостерігати в мові будь-якої еміґрації. Але українська мова на чужині, через особливості історичної долі українського народу, має ще й свої специфічні небезпеки. Ці небезпеки найбільше походять з того, що наші люди часто ще й на батьківщині або взагалі не вчилися ніде і приїхали на чужину тільки з рідною говіркою, або вчилися в чужих школах — російській, польській, румунській, угорській чи чеській, і через те не могли вивезти звідти (з України) знання сучасної української літературної мови. Тим то в їхній не тільки розмовній, а й письмовій мові (в газетах, книжках) багато різноманітних відмінностей супроти норм цієї мови.

Якщо взяти на увагу згадувані вище „загальноеміґраційні" і ці відмінності, то їх можна звести до таких основних груп: 1) вузькі діялектизми (провінціялізми); 2) застарілі явища нашої літературної мови („позаяк", наголос на третьому від кінця складі в слові „Україна" тощо); 3) чужомовні впливи, винесені з чужої школи на Україні (рос. „жир", замість укр. „сить", польське „попис" тощо); 4) чужомовні впливи, засвоєні на еміґрації (німецькі й французькі в Европі, англійські й еспанські в Америці); 5) новотвори українських еміґраційних письменників, публіцистів, учених („довкілля" замість „середовище", це слово було ще в Галичині, але загальноукраїнська літературна мова його не знає).

Ці негативні явища з погляду нашої всеукраїнської мовної культури, на жаль, наявні ще великою мірою в більшости наших еміґраційних видань — книжок, газет тощо і роблять тексти цих видань здебільшого чужими основній масі нашого народу. Навіть у мові політичних документів, створених для поширення також і на рідних землях, ці хиби трапляються раз-у-раз. Прикладом може бути навіть мова „Декларації" Української Національної Ради з 1947 року (ухвалена на першій її сесії, що відбулася в одному з міст Централної Европи). Ці помилки — здебільшого — західньо - українські льокалізми та мовні хиби старої наддніпрянської еміґрації, що вже встигла відстати від розвитку української мови на батьківщині. Ось західньо-українські льокалізми: „злука", „речник", „засада", „є загрозою", „оборона перед ним", „щоби" (щоб), „поборюватиме". А ось хиба з мови старої еміґрації: росіянізм „посягати" замість „важити на щось", „заїхати", „приступаємо" „захожуємось", „наїзники" замість

(Докінчення на стор. 3-ій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

12)

Д-Р ЛУКА МИШУГА: АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ І ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

(Продовження)

Друга світова війна дала притоку до створення нової політичної організації, себто Українського Конґресового Комітету, який розпочав свою діяльність скликанням до Вашинґтону, в дні 24 травня 1940 року, Першого Конґресу Американських Українців. У плятформу Конґресу вложено тоді таке: „Війна в Европі накладає на українську іміґрацію за океаном обов'язок піднести перед світом голос в обороні прав українського народу на власну державу. Ми одні маємо змогу вільно сказати, що український нарід поневолений, та що він жадає для себе того самого права на самовизначення, що признане іншим народам". При цьому підкреслено ще й це, що: „Ми рішуче і беззастережно відкидаємо ідеї, на яких основані не тільки большевизм, але так само фашизм та націзм, як неукраїнські, незгідні з найліпшими християнськими традиціями, шкідливі для поступу українського народу, ворожі для свободи думки і совісти".

З такою самою ціллю і з таким самим відношенням до тоталітаризмів ми зібрались у тому самому Вашинґтоні сьогодні на Четвертий Конґрес Американських Українців. 30 років тому представник Української Народної Республіки не міг добитись послухання в Департаменті Стейту і на його меморіял про геройську боротьбу українського народу з комуністичною агресією та російським імперіялізмом, дістав через американський Український Народний Комітет відповідь, що Україну вважається частиною Росії.

Відповідь ця коштує Америці і цілому світові багато, дуже багато. Десятки основних меморіялів Українського Конґресового Комітету, предложених Департаментові Стейту новітніми часами, вказують, як гірко помстилось знехтування демократіями права українського народу на вільне й самостійне державне життя. Напередодні нових великих подій ми знову з'являємось у Вашинґтоні й сьогодні як і в 1940 році заявляємо, що без вільної України, не буде миру і волі в Европі. Якщо не американський загал то бодай уряд повинні вже знати, що уявляє собою Україна в евентуальнім зударі Америки з Москвою. Нині Україна є вже в Об'єднаних Націях. Висланники Українського Конґресового Комітету передали в Сан Франсиско й Парижі основні меморіяли до Організації Об'єднаних Націй, в яких стверджено, що Україні належиться правно місце в Об'єднаних Націях, але з тим застереженням, що теперішні представники України в цій організації не є представниками українського народу, а тільки представниками Москви, окупанта України. Правда про Україну є вже поширена. Знаменитий "Ukrainian Quarterly", видаваний УККомітетом, нагромадив уже велику масу наукового матеріялу про минуле України та її фізичне й культурно-національне винищування в сучасну добу. Видаваний Панамериканською Українською Конференцією "Ukrainan Bulletin", приносить двічі в місяць щораз нові відомости, зв'язані з мучеництвом українського народу та його боротьбою, яку очолює геройська Українська Повстанська Армія. Знову найстарші й найбільші американські видавнитцва вже видали Історію України М. Грушевського, В. Г. Чемберлина та К. Манінґа і ряд інших книжок про Україну, що появились старанням У.Н.Союзу і знайшли в Америці прихильний і широкий відгомін. Теж вдалося американським українцям у часі найсильніших комуністичних та совєтських впливів в Америці перемогти ці впливи і не піти під Рошен Вор Ріліф, а дістати від вашинґтонського уряду дозвіл мати свій окремий Злучений Американсько Український Допомоговий Комітет, заініціонований УККомітетом, що теж врятувало життя багатьом тисячам кращих синів і дочок Української Нації.

На цій землі ми довели до широкого політичного об'єднання в українській справі, створивши при великій допомозі наших братів з Канади Панамериканську Українську Конференцію, що промовляє нині від імени усіх українців на американськім континенті й промовляє репрезентативно й згідно з інтересами українського народу. Можна твердити, що це об'єднання американських українців облегшило до певної міри теж і консолідацію українських політичних сил в Европі, виявом якої є заіснування Української Національної Ради.

Уся ця наша спільна праця піднімає усіх нас на дусі та доводить, що вона таки не залишається без результатів. Скільки ми не мали б жалів до нашого Департаменту Стейту, коли мова про Україну та український нарід, таки годі казати, щоб він сьогодні далі розумів українську справу так, як це було 30 років тому.

Є вже цілком певно й там дещо інше розуміння української справи. Одначе наступ ворогів української державности і самостійности є ще й сьогодні в Америці такий самий сильний, як був давніше. Тому і наш відпір мусить бути сьогодні ще сильніший, як бувало. Це можливе, бо наші сили скріпились. Тому було б непростимим гріхом, коли б ми не використали для справи визволення України тих нових сил, що тепер до нас прибули. Колись співали американські українці у своїм гимні, що як тільки кохана Україна їх покличе, то вони злетять „як козацтво у Січ у слушную годину". Та сьогодні важніше думати не так про злет на Січ, а більше про те, що ми опинились у центрі, де вирішуються судьби народів і країн на довгі покоління, та що теж і ми відповідальні за те, яка доля готується тут Україні. Маймо на увазі, що світ тепер поділений на вільний і невільничий та що Україна опинилась в невільничому світі. Нашим завданням освідомляти Америку, що тільки цілковите повалення невільничого світу може бути повною забезпекою її власного існування і світового миру та що у вільному світі мусить бути обов'язково місце й для вільної України.

НОВА КНИЖКА ПРО СКИТАЛЬЦІВ

„Сьогочасне й Минуле". Вісник Українознавства. Видав Наукове Товариство ім. Шевченка. Рік третій. Нова серія. 1949. 1-11. Мюнхен — Ню Йорк. 1-15

Дорогоцінна й рідна кожному скитальцеві ця книжка НТШ.

14 коротких змістових статтей пера відомих здебільша фахівців розглядає з різного становища свіжу ще й болючу повоєнну рану на нашому національному організмі. На тлі статистики, демографії, історії, мови, соціології, релігії, виховання, культури, гігієни, психології довершується ця перша проба синтези нашого життя в таборах і в зв'язку з таборами в Німеччині та в Австрії в рр. 1945-1948. А крім того цікаві огляди наукового життя, рецензії наукової продукції, некрологи після наших утрат з тих часів, вісті з культурного життя українців, хроніка НТШ, звідомлення про наукові реферати, бібліографія про Україну в чужих мовах — це все багатий зміст книжки. А написана вона так ясно і просто, що кожен може пізнати всебічно минуле життя таборян, або пригадати собі його. Чужих читачів інформують короткі витяги із сімох статтей в англійській мові

Стаття головного редактора З. Кузелі („В далеку дорогу") інорфмує про причини еміґрації, про мету цієї книжки, про співпрацю в збиранні матеріялу під проводом О. Кульчицького та про недостачі збірника.

„Ця неминуча доля нашого народу, продиктована його географічним положенням і політичним розвитком подій, завжди тяжко відбивалася на наших масах, що з природи прив'язані до своєї землиці й дуже нерадо покидали та покидають її. Треба було справді стати в безвихідному становищі, щоб пускатися в невідоме, щоб тільки рятувати своє існування". — заявляє автор.

Стаття В. Мудрого „Нова українська еміґрація та організація таборового життя" подає число еміґрантів в дні 31. 8.1946 р., а саме: 177,630 в Німеччині та 29,241 в Австрії, разом: 206,871. В наслідок переїзду до інших країн те число еміґрантів змаліло так, що 1. серпня 1948 р. було 88,265 у 97 німецьких таборах та 18,000 у приватних німецьких мешканнях (без еміґрантів в Австрії, яких числа не подано). Організаційний статут дістали табори на основі вирішень з'їзду представників в Ашафенбурзі, що відбувся 1. листопада 1945 р. Найвищим самоуправним органом табору була таборова рада, вибирана щороку тайно і пропорційно, а виконним: командант, його заступник, секретар та референти, що підлягали контрольній комісії. Були теж громадські суди. Верховним органом автономного життя було Представництво української еміґрації. Суспільне й громадське життя розвинулось у таборах буйно; розбудовано майстерні, школи, мистецтво і релігійне життя.

Стаття В. Кубійовича „З демографічних проблем української еміґрації" констатує, що у вересні 1948 р. було ще в Німеччині та Австрії біля 104,000 еміґрантів, в тому 68 тисяч з Галичини, 33 тисячі із Східньої України, 3 тисячі з півн.-західних земель, Закарпаття й Буковини. На 100 громадян було 45 селян, 20 ремісників і робітників, 22 некваліфікованих робітників, 2 купці і кооператори, 11 інтелектуалістів. Зокрема аналізує населення табору в Міттенвальді та робить висновок, що переважали тут річники в силі віку чоловічої статі.

І. Базилевич, табороний лікар у Швайнуфрті та Ашафенбурзі, свідчить у статті „Спостереження таборового лікаря" про надмірне виснаження таборовиків в часі війни, що проявлялось у спаді ваги на 30 кґ. Перехід на кращі харчі спричинив шлункові захворіння, до виразки шлунка включно. Брак овочів і городовини викликував обструкцію; авітаміноза, ревматичні терпіння, епідемія жовтяниці, туберкульоза, нервові недуги бували у всіх таборах. Смертельних випадків було замітно мало. У 1947 р. спостережено в таборах своєрідне психосоматичне захворіння, „в основі якого лежало глибоке виснаження психіки й нервової системи". Цю недугу автор називає „недугою діпі".

М. Стахів у статті „До соціології таборового життя" називає табори територіяльними міськими громадами з внутрішньою автономією, ексторіяльними супроти німецької влади, в яких замітна густота населення, касарняний стиль життя, спільна кухня, спільний склад палива, спільні житлові умови та недостача родинної домашности і природи, а часто бездіяльність впливають некорисно на ментальність таборовика.

Ю. Шерех („Мова української еміґрації в Німеччині 1945-1948") аналізує мову таборовиків на основі журналів і гумореск, в яких вона найкраще проявилась. Він констатує, що „процеси уніфікації мови відбуваються в головному на західньо-українській основі", що може призвести до безодні між мовою еміґрації і мовою батьківщини. Тому треба свідомо й послідовно затримати нормалізацію мови на етапі двадцятих років нашого сторіччя, найбільше соборницької доби.

Релігійне життя обох віровизнань зображене в двох статтях:

Е. Скородинського „Українська Католицька Церква" та Е. П. „Українська Автокефальна Православна Церква на еміґрації". З них довідуємось, що було 3 протопресвітерати за зонами для 118 самостійних душпастирств української католицької церкви із 186 священиками. Автокефальна Церква мала в 1946 р. біля 80 парафій в Німеччині.

В. Дорошенко аналізує „Культурно-освітню працю в таборах і для таборів" і приходить до висновку, що мала вона багато недостач, бо зовнішні чинники не помагали їй розвиватися, а свої не були завжди на висоті завдань. Школам бракувало зразу добрих програм, добрих підручників та нового педагогічного світогляду. Часописи друковані зразу на циклостилю перейшли згодом у поважні і розхапувані джерела новостей. Всюди були бібліотеки, народні університети, театральні, хорові, мистецькі гуртки.

Гр. Шевчук подає у своїй статті „Табір у літературі і література в таборі", що впродовж 3 років існування таборового життя видавнича діяльність в галузі красного письменства розгорнулась досить широко, а кількість назв перевищала сотню, хоч не було жодного поважного твору про життя в таборах. Гумористично-сатирична література спрямована насамперед проти тих, що пристосовувалися до таборового життя, а далі проти неробства, спліток, сварок, шкурництва. Автор виясняє недостачу поважного твору про табор як психологічно виправдане явище, бо в таборовому житті було надто легко втратити своє духове Я.

А. Горохович виявляє в статті „Табори як виховне середовище в праці Пласту" додатні та від'ємні сторінки життя „вкупі".

Ю. Л. у статті — „Родіна" і „скринінґ" — Дамоклів меч таборів — пояснює поняття „переміщеної особи", яке було незрозуміле для всіх опікунів, а саме: ...„ці люди є передусім політичні еміґранти, які під загрозою небезпеки для їх свободи і життя не миряться з режимом диктатури, національного, політичного й релігійного пригноблення, і не можуть повернутися до своїх країн". Він напроваджує багато автентичних подій та розпоряджень влади, які обґрунтовують його твердження. Про Дамоклів меч, тобто загрозу репатріяції та срининґ він пише: „Багатьох цей меч поразив на смерть, багатьох скалічив психічно, а для решти залишився назавжди спогадом про важливі тортури за допомогою страху".

О. Кульчицький у розвідці: — "Психологія „переміщених осіб" — таборян — доводить шкідливе діяння лячности на психіку маси таборян, що має своє підґрунтя в непевності, депресії, ідеї Долі, обеззброєнню, тенденції до деперсоналізації.

Цей цикл статтей замикає М. Зашківський історичним оглядом „Дві українські еміґрації", запримічуючи, що кожна еміґрація є „ненормальне суспільне явище", та взиваючи еміґрантів зберігати в майбутньому якнайбільшу національну солідарність і єдність у праці для добра українського народу.

В розділі „Огляди" подається історію українських високих шкіл та наукових інститутів на еміґрації в 1947 і 1948 рр. Також Ю. Бойко подає статистичні дані про книжкову продукцію СССР в 1917-1947 рр., що показують „кричущу несправедливість советської національної політики".

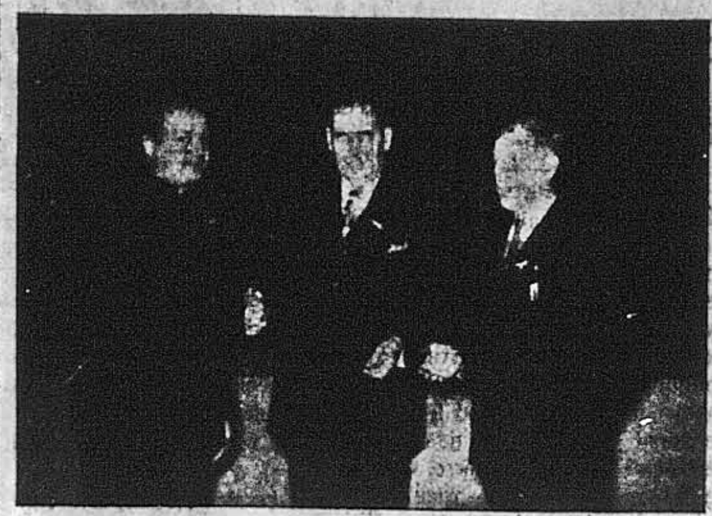
В розділі „Наші втрати" подано некрологи: ректора Українського Вільного Університету Олександра Колесси, професора Дмитра Антоновича, генерала Всеволода Петрова, професора Володимира Вергановського.

В „Звідомлення" поміщено змісти наукових доповідей і праць у секціях і комісіях НТШ, а саме: Б. Крупницького, Л. Окіншевича, Є. Ю. Пеленського, Я. Падоха, Ю. Старосольського, М. Стахова, В. Янова, К. Кисілевського, З. Кузелі, В. Лева, О. Кульчицького, З. Лиська, Я. Рудницького, а також звідомлення з Академічних вечорів в Мюнхені.

На нашу думку, ця книжка розкриває перед читачем тайниці таборового життя та занайомлює з психікою людини, яка втратила своє сімейне гніздо та як „масова людина" під впливом тимчасовости ситуації, почуття лячности, вичікування на милосердя втрачає свою сміливість, свої радощі професійного життя та може попасти навіть у депресію. І треба подивляти, що дякуючи ініціятиві та праці проводу **український таборянин не затратив своєї особовости, але зумів підсилити її змаганням з трудношами, а навіть працював видатно на різних становищах.** Про ту працю бракує відповідних статистичних зіставлень, щоб свідчити про її велич. І то є найбільша недостача книжки. Треба було заздалегідь подбати про такі діяграми; а нам відомо, що вони робилися в різних таборах та навіть були подавані до прилюдного відома в часі різних вистав, дякуючи урядам праці по таборах та дирекціям шкіл. Ця статистика не повинна пропасти, а до обов'язків сучасних таборян належить опіка над нею і збереження її для майбутньої історії.

Натомість нашим обов'язком є якнайбільше причинитися до переїзду всіх еміґрантів у свободолюбні країни.

Д-р Кость Кисілевський.

СОЮЗОВА ІМПРЕЗА:—Ця фотознимка знята з нагоди передачі о. О. Мициком головному секретареві 52 членських аплікацій, виповнених самими новими іміґрантмаи, що походять зі східних земель України, а яких о. О. Мицик зорганізував в окремий відділ У. Н. Союзу ч. 114 при українській правосл. церкві в Шікаґо. Зліва направо: о. О. Мицик, гол. секр. УНС Д. Галичин, гол. контрольор інж. С. Куропась.

ЗАКЛИК ДО ЖІНОЦТВА ФИЛАДЕЛФІЇ Й ОКОЛИЦІ

ВЛАШТУЙМО ЗАХИСТ ВДІВ І СИРІТ!

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), з головним осідком у Филаделфії, взяла на себе велике завдання стягнути зо скитальщини коло 60 вдів із дітьми. Формальна частина переселення є під опікою З. У. А. Д. К., а влаштування вдів, себто захист для них на перший час та підшукання праці, а врешті й піклування дітьми, коли їхні матері працюють, переводить СФУЖО через свій локально зорганізований Комітет.

Фонди для тієї цілі зібрано під час поїздки п. Ірини Павликовської по містах в Америці. Частину фонду „Матері й Дитини" що його зібрано на вічу в Дітройті в сумі $1,200, передано до ЗУАДК на оплачення дороги вдів і сиріт від порту до місця призначення. Другу частину, зібрану на вічах в інших місцевостях Америки, буде вжито на переходовий захист. Хата винайнята обіймає 12 кімнат та є у відповідному положенні.

Але хата потребує устаткування. Потрібно ліжок, матераців, шаф, столів, крісел, постелі, постільного білля, столового й кухонного начиння і т. д.

Кожна господиня розпоряджає надміром, що ним могла б поділитися. Перегляньте ваше господарство й виділіть те, чого не потребуєте, та закличте FR 7—6412, а приїде по ті речі авто і без кошту для вас, забере до Захисту.

Комітет Захисту СФУЖО буде вам вдячний теж за харчові припаси. Допоможіть нам і в цьому. Приготуйте: муку, риж, цукор, мило, чай, товщі, крупи та різні кеновані припаси. Принесіть самі або знову потелефонуйте FR 7—6412, а Комітет постарається їх відібрати.

Не відкладайте довго, бо сподіємося вже першого транспорту в половині грудня. Поможіть нам влаштувати Захист щоб прийняти вдів і дітей до теплої української хати. Апелюємо до сердець наших українських матерей Филаделфії й околиці. Даймо змогу нашим Матерям і дітворі стрінути Різдво Христове у своїй хаті, в Захисті СФУЖО у Филаделфії.

Комітет Захисту СФУЖО.

Дбаймо про мовну єдність із своїм народом

(Докінчення зі стор. 2-гої)

„загарбники", чехізм „виконний" замість „виконавчий" (хоч це останнє слово польського походження, але його засвоїв уже ввесь український народ аж до Далекого Сходу), архаїзм „вольності" тощо. Крім того, є такі помилки, що просто свідчать про втрату чуття рідної мови. Так, автори тексту пишуть „завдала... тяжкі удари" замість „завдала... тяжких ударів", „спроможні" замість „можуть" (це ж не те саме!), „поминаємо усіх" в розумінні „обминаємо" (а „поминаємо" ж небіжчиків!).

Не можна не відзначити того сумного факту, що наші театри, на чужині, навіть чільніші з них, не прислухаються аніяк до критики їхніх мовних хиб. А вони ж несуть у наші маси живе звучання нашої мови, і через те їхня відповідальність іще більша.

Дуже ускладнюється наша мовна справа тут, на чужині, ще одним моментом. Усяке знає, що нам не можна цілком беззастережно орієнтуватися на ту літературну мову, що її через школу, пресу, радіо, тощо прищеплюють нашим людям большевики. Там бо діє урядова настава на русифікацію, коли вважається обов'язковим вживати таких чужих фонетично чи морфологічно слів, як „льотчик", „ребята" „Дон", замість „Дін", тощо. Але це кінець-кінцем деталі, що їх легко обминати. В основному ж тієї літературної мови, що зафіксована в текстах Шевченкових, Лесі Українки, М. Коцюбинського, а ще більше у співниках та наукових виданнях, що появилися у 20-тих роках, підчас відносно вільних можливостей на Наддніпрянщині, й теперішні русифікатори вже не можуть порушити, коли вони хочуть користуватись українською мовою. **Граматичний і основний лексичний кістяк цієї мови такий уже устійливий, що декілька „неорганічних" явищ не зможуть його порушити.** І для нашої мовної культури важливо, щоб ми додержувались цього кістяка, створеного на **основі південно-східнього наріччя української мови,** і обминали вузько-діялектні явища та чужомовні впливи, що вбивають граматичне чуття нашої рідної мови (це відчувається особливо виразно в оформленні чужомовних слів та в синтаксі).

А втім, уже можна покликатись і на деякий досвід з нашої мовної практики в цьому (позитивному) дусі. Ми маємо на увазі видавничу діяльність нашої еміґрації в Німеччині післявоєнного часу. Хто був там чи читав, наприклад, тамошні українські газети, той мабуть, знає, що більшість із них дбали про нашу мовну культуру саме в такому напрямку, як ми оце говоримо. Про це ж дбали й видавці наших книжок (в-во „Прометей" УВАН, НТШ і ін.). Цим досвідом треба б скористуватися й українсько-американським видавцям.

Які ж для цього технічні можливості? Це передусім наявність відповідної підручної літератури з української мови, що дає змогу кожному працівникові пера, учителеві, священикові, акторові засвоїти норми сучасної української мови. Але особливо важливе те, що серед нашої нової еміґрації чимало **ще живих носіїв цієї мови,** що можуть бути використані як редактори текстів. Не зайвим було б, зрозуміла річ, хоч би врядигоди освітлювати окремі мовні питання в нашій пресі, щоб „секрети" нашої доброї мовної культури доходили й до найширших кіл нашого громадянсва.

В. Ч—о.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

18. листопада 1909 р.

ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ, ПРИСЛАНІ НА КОНКУРС У. Н. СОЮЗУ.

У третьому дні річного засідання Головного Уряду У. Н. Союзу в Шікаґо, дня 10. вересня 1909 р. прийшла на денний порядок справа Букваря, на котрий свого часу Союз розписав конкурс. Надійшли дві праці, Букваря й Читанки, реферував о. П. Понятишин, але щоб оцінити, котра з них надається для вжитку наших шкіл, радив вибрати комісію з пяти фахових людей. До комісії ввійшли: о. П. Понятишин, Дм. Андрейко, Осип Стеткевич, Петро Кирилюк, Андрій Ґела.

25. листопада 1909 р.

ЗАКЛИК АМЕРИКАНСЬКОЇ „ПРОСВІТИ" ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ.

У заклику заснованого в Филаделфії товариства „Просвіта", за підписом єп. С. С. Ортинського як предсідника і Дмитра Андрейка як секретаря, взивається: 1. вступати в члени „Просвіти" громадами, парафіями, гуртами чи поодиноко і висилати негайно декларації вступлення в члени; 2. жертвувати, хто що може на фонд „Просвіти"; 3. закладати школу й читальню у своїм кутку; 4. записувати свої діточки до школи „Просвіти"; 5. не відмовляти діточкам кілька центів на пренумерату діточого часопису „Школярик".

2. грудня 1909 р.

ВІДЗИВ НА ЗАЗИВ „ПРОСВІТИ".

За підписом єп. С. С. Ортинського як предсідника і Дм. Андрейка як секретаря тов. „Просвіта" у Филаделфії подається „До відома інтересованим", що на зазив вступати до цього товариства виринули закиди. Мовляв, годі вступати в члени „Просвіти", коли ясно не накреслені членські права і обовязки. На це подає виділ „Просвіти" таке виясненя: По заснованні „Просвіти" ще 15. вересня мало хто про неї донині згадав. І для того ми вислали до Вас, Родимці, дотичну відозву... Ми Вас просимо вступати в члени „Просвіти" докищо тільки на те, щоб знати, кільки зголоситься щирих і чи буде з ким та для кого бодай що-то зачинати. Опісля скличемо конвенцію, або хоч засідання виділу, а там упорядкуємо точки відносно „Просвіти".

СТЕЙТОВИЙ КОМІСАР РІЛЬНИЦТВА ПРО ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ НА ФАРМАХ.

В оголошенні, підписанім Стейтовим Комісарем Рільництва, з адресою 23 Парк Ров у Ню Йорку, сказано: „Бюро Рільництва стейту Ню Йорк поможе безплатно українським господарям-еміґрантам сполучитись з рільництвом стейту Ню Йорк і розмістить купуючих фарми, арендуючих або робітників. Фарми можна купити дешево на сплату ратами з будинками й засівом в околиці, положеній близько торговиць, залізниць, шкіл і церков".

ЗАЯВА

Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку.

У зв'язку з оголошенням в „Свободі" ч. 287 з дня 10-го грудня і ч. 291 з дня 15-го грудня ц. р. про Свято в честь УПА в дні 18-го грудня ц. р., де заподано, що в складі Громадського Комітету бере участь Український Спортовий Клюб, заявляємо, що теперішньому Проводові Українського Спортового Клюбу про це нічого не відомо.

Провід Українського Спорт. Клюбу в Ню Йорку.
(ог)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Філія УКК дає приклад.

По величавім 4-ім Конгресі Американських Українців у Вашингтоні в днях 5. і 6. листопада, про який ще довго писатиме наша преса, треба нам усім, у кожній українській громаді в Америці, посилити працю, щоб новій управі УКК дати більше морального поперття та фінансової зброї для здобування ще кращих успіхів на важкому шляху допомоги в визвольних змаганнях нашого народу.

Розуміючи вагу скорої акції, філія УКК у Филаделфії уладила на неділю, 27. листопада ц.р. „Громадський Обід" в ціли здобуття серед громадянства якраз тої моральної і матеріяльної помочі, якої потребує УКК.

Хоч заповіджений „Громадський Обід" цілком не був „громадським", бо взяло в нім участь тільки 37 осіб, з причини богатьох інших імпрез в той день, але зате він дав понад 470 долярів доходу. Значить — фінансово був успіхом.

А також з політичного огляду. Головну промову про українську державну проблему сказав запрошений місцевим відділом УККомітету п. Василь Мудрий, бувший голова ЦПУЕ на скитальщині, якого витано грімкими оплесками. Ті, що не явились на обід, нехай жалують, що не чули цеї промови.

Промовляли ще — головно про працю, успіхи і задачі УКкомітету, та про обовязок загалу поперти акцію УККомітету — ред. Богдан Катамай, д-р Володимир Пушкар, п. Роман Карбівник, п. Михайло Дубас, п. Мих. Вишиванюк, п. Матвій Стефанів і д-р Л. Цегельський.

Деякі з учасників склали більші жертви на помічну акцію УККомітету.

Ті, що одержали запросини на згаданий обід, а не могли з цих чи тих причин взяти участи в обіді, можуть ще надіслати жертви на УККомітет. На це післано їм зворотні коверти. Просимо використати ті зворотні коверти й прислати свої жертви.

В обіді взяли участь і по $5 від особи вплатили:

Роман і Теодозія Карбівник, Михайло Дубас, Михайло Вишиванюк, Кость і Евдокія Шпікула, Олександер і Марія Горохівський, Петро Кучман, Ілько і Марія Савчин, Макар Наумчак, інж. Іван Рубель, п-на Ольга Мосьондз, Марія Чопик, Матвій Стефанів, д-р Вол. Пушкар, д-р Л. Цегельський, д-р Юрій Цегельський, п-ні Вероніка Цегельська, д-р Роман Сапович, Богдан Дейчаківський, проф. Богдан Гарасимович, майор Михайло Дармограй, Григорій Грицишин, Еміль Леськів, Осип Вавpів, Василь Надрага, Едвард Кулик, Василь Вітошинський, п-ні Тетяна Солтис, Степан Залюжний, Іван Даньків, Богдан Катамай, Роман Швед, д-р Павло Дубас, проф. Богдан Романенчук.

З присутніх на обіді зложили додаткові жертви: Роман Карбітник — $50; Йосиф Вавpів і Кость Шпікула — по $20; Мих. Дубас, Анна Мицишин, д-р Роман Сапович і Ілько Савчин — по $10; Михайло Вишиванюк, Матвій Стефанів, Олександер Горохівський, д-р Юрій Цегельський, Степан Залюжний, Іван Даньків, п-ні Марків, Макар Наумчак, Григорій Грицишин, Еміль Леськів і п-ні М. Головата — по $5.

На обід не могли прибути, але жертви прислали: Григорій Дмитруш, п-ні Марія Пастушек (Честер), Іван Зубик і Василь Граб — по $10; о. Василь Максимець, Йосиф Драган (Атлантик Сіті), Антін Гарасим, інж. Омелян Смішкевич, Василь Баран, п-ні П. Бернат, Пафнутій Чупрун і Евген Рогач — по $5; Стефан Шимчак, Степан Петик і Никола Кручен — по $3; Катерина Ярош, о. В. Середович, Осип Бережницький, проф. Петро Ісаїв і Микола Сеник — по $2; Катерина Цвєк, п-а Ірина Тарнавська, Анна Карпчук і Теофіль Рудакевич — по $1.

Разом отже на обіді і з нагоди обіду зібрано досі $473. Сподіваємось, що ця так гарно започаткована збірка на потреби УКК буде продовжатись у Филаделфії, доки кожна родина не виконає свого національного обовязку.

Філія У.К.К.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Товариство Сприяння У. Н. Раді.

З ініціявиви новоприбулих українців створено в Филаделфії Товариство Сприяння Українській Національній Раді.

На зборах, де було присутніх понад 50 місцевих та новоприбулих українців, проф. Шинкар зробив коротку доповідь, в якій вказав на княжий і козацький періоди української державности в минулому та відважну боротьбу українців у нових часах за створення Соборної Незалежної Української Держави. Ця боротьба знайшла свій славний вияв в УПА.

У. Н. Рада змагає до обєднання усіх наших сил та ознайомлює світ з нашими визвольними змаганнями.

Враховуючи велике значення У. Н. Ради, що опирається в своїй праці на всіх українців у світі, присутні вирішили створити Товариство Сприяння У. Н. Раді. Обрано управу з 7 осіб: З. Дончук (секретар), проф. Р. Іщук, о. д-р В. Левицький, поет Яр Славутич, п. Федусь (заступник голови), інж. І. Харабура, проф. Шинкар (голова). До ревізійної комісії увійшли: проф. В. Дорошенко, Г. Гордієнко та п. Клепачівська.

Збори затвердили положення про створення Т-ва, що буде побудоване на основі індивідуального членства. Кожен член платитиме місячний членський внесок 50 центів.

Присутні спонтанно склали пожертву в сумі $27 для праці товариства.

Товариство Сприяння У. Н. Раді дружньо ставиться до У. К. Комітету, що об'єднує американців українского роду та всебічно теж підтримує У. Н. Раду.

ПОДЯКА

Отсим складаємо щиру подяку **Вп. Панству Гончарикам** за висланння нам ашурансів як рівнож за поміч нам у Німеччині і при приїзді до Америки. Дякую **п. Дмитеркові** за його великий труд не тільки для мене, але п. Дмитерко старається помогти кожному українському скитальцеві, що прибуває до Мерідлен.

Рівнож складаємо щиру подяку **Вп. Панству Миколі і Кароліні Саламандра** за їх труд, за винайдення праці і за таку велику матеріяльну допомогу. П-во Саламандри не мають нікого знайомого на скитальщині, але сповнили свій національний обовязок, підписуючи і висилаючи ашуренси для трьох родин.

Скиталець

Сміх — це здоров'я

ДЕ-ЮРЕ і ДЕ-ФАКТО

Вчора приходить до мене мій знайомий і каже:

— Скажіть, будь-ласка, що воно за штука оте де-юре й де-факто. Ці дві слові переслідують мене довгі роки й я ніяк не доберуся до їхнього точного значення. От і тепер: газети пишуть, що такі й такі держави збираються визнати червоний Китай де-факто, але не де-юре. Що воно таке? І чому ці дві слові, як біда з клопотом, завжди впарі?..

Я відповів, що де-юре, значить: з правного, а де-факто — з дійсного, існуючого боку. Але мій співрозмовець тільки руками замахав:

— *Стоп, стоп! Дайте спокій* з такими виясненнями, від них ще темніше стає. Мені не теорій треба — мені приклади, факти зі щоденного життя давайте!

Я радо погодився:

— Бачите.., візьміть своего сусіду А. Де-юре, він християнин, але, де-факто — в церкві був ще як женився. Сусід цього сусіда і до церкви ходить і сповідається; де-юре, Б. практикуючий християнин, але, де-факто — серед ночі викинув з дому скитальців, як довідався, що в них дитина є. Нові вияснення вдоволили співрозмовця, та не дуже:

— Так — сказав він — але все це індивідуальні випадки, а слова „де-юре" й „де-факто" відносяться до збірнот, як народи, держави...

Треба було точити з іншої бочки. Я й поточив.

— Вернімся до справи скитальців. Де-юре, їх усіх повинні були приютити свої, українські сестри й брати, але, де-факто — чотири п'яті частини скитальців прийняли американці.

Візьмім іншу справу. Наші люди в цій країні часто чваняться своїм американством. Де-юре, вони можуть виказатися американськими паспортами, але де-факто — якось ніде не видно їхнього американського розмаху.

Мій співрозмовець був на бажаному шляху. Він задоволено потакував моїм виводам — а я точив далі:

— Або — прошу всенародної! Ви знаєте, що ми відповідаємо чужинцеві, **коли** він спитає, скільки нас. Ми, з вискоком, заявляємо: 40 мільйонів, 50 мільйонів!.. Де-юре, воно так і є, але, де-факто нас стільки й тільки православних, стільки й тільки католиків, гетьманців, націоналістів двох пород, соціялістів трьох, східняків, західняків, русявих, чорнявих і т.д. і т.д. Це ніби не біда, бо, де-юре, ми часто консолідуємося, але, де-факто — ми все більше розсварюємося.

В Америці партійних сварок нема. Де-юре, тут діє неписаний „джентлмен еґрімент", але де-факто — один одного не помічає й не визнає.

Мій співрозмовець був без решти вдоволений. Він запропонував мені піти з ним на „гембурґер", але я чемно відмовився. Тоді він щиро подякував мені й заявив:

— Тепер я все це розумію.

— А я з цього нічого не розумію — відповів я. Мій співбесідник зробив великі очі. Він хотів щось сказати, але вже не було до кого. Я вже сидів у „босі", що саме над'їхав і, в ту ж мить, відгримів у свояси.

О. Сип.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 30. жовтня 1949 року помер у 60. році життя

ІВАН МОРОВСЬКИЙ,

член відділу 24 У. Н. Союзу в Ранкін, Па.

Покійний походив зі села Козена, пов. Станиславів, Галичина. Був членом 32 роки. Лишив у смутку жену Гелену, сина Стаха і дочку Броньку. — В. И. П.!

Н. Щур, секр.

Дня 4. грудня 1949 року помер у 55. році життя

ІВАН ГУЗЕЛА,

член Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 265 У. Н. Союзу, в Майнерсвіл, Па.

Покійний походив зі села Кожушне, пов. Сянок, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Розалію, 5 дочок (чотири подружені): Анну, Юлію, Марію Стелу і Ольгу, сина Івана і 5 внуків.

Похорон відбувся в четвер, 8. грудня з української катол. церкви св. О. Николая на цвинтар св. О. Николая в Ню Волин, Па. — В. И. П.!

И. Коцюбка, секр.

Дня 4. грудня 1949 р. помер у 61. році життя

АНДРІЙ БАБИЦЮК,

член відділу 204 У. Н. Союзу в Ню Йорку, Н. Й.

Покійний походив зі села Красносільці, пов. Збараж, Західна Україна. Полишив у смутку жену Анну, сина Василя, брата Луку в старім краю і сестру Марію в Канаді. До Союзу вступив у 1936 році.

Похорон відбувся 7. грудня з похоронного заведення Петра Яреми до правосл. церкви св. Володимира на 14. вул., відтак на цвинтар Оливна Гора при участи родини і членів відділу. — В. И. П.!

В. Гасій, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую братів АНДРІЯ, МИХАЙЛА і сестру МАРІЮ зроду (Збірок), з села Скоморохи, повіт Тернопіль. Хто знає про них, або їх дітей, або когонебудь з усієї родини в Німеччині, прошу ласкаво відгукнутись на адресу:

KATHERINE POPIRNIAK
Road 2, Coatesville, Pa.

МІЛЯ просить сестру МАРІЮ ВИСОЦЬКУ (уроджена — БІЛЕНКО в с. Томаківці) відгукнутися на таку адресу:

M. KOWSZUN
Cowansville Potteries Inc.
Cowansville, P. Q., Canada

ЮРКО РАШКОВЕЦЬКИЙ пошукує ГРИЦЯ БОЙЧУК, сина Матія (або Івана) Бойчука, зі села Глушків, пов. Городенка. писати до:

JOSEPH KOROL
257 Seymour St., Auburn, N. Y.

ЮРКО ГАЙДУК шукає рідних і знайомих зі села Скородне, повіт Сянок: ІВАНА і КАТЕРИНУ КЕРТИЧАК, ІВАНА ХРУНИК, ЛЕСЮ ПРОЦЬ. Хто знає про них, або вони сами, прошу написати до:

FRANK KOWALSKI
R. D. 2, Amsterdam, N. Y.

АНТІН ЦІРОК пошукує свого друга ІВАНА ЧОПКА, який був в Ді Пі таборі Вайройт, пізніше виїхав до Америки, правдоподібно до Ню Йорк стейту. Хто знає про него, або він самий, прошу повідомити мене на адресу:

ANTON CIROK
Grant Tru Odart d. Mons, Belgium.

ФЕЦЬКА ДОРУЛА село Дошно, пов. Сянок (Лемківщина), син Андрія і Анастазії з дому Зубяр, пошукує **МАРІЯ ХОМКО** з дому Дорула. Хто знає про него, або він самий, хай ласкаво зголоситься на адресу:

MARIA CHOMKO,
S. A. Banks Co.
Dumas, Arkansas

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх членів, що в неділю, 11-го грудня, вибрано новий уряд на 1950 рік: Іван Патуляк, предс.; Василь Шуран, рек. секр.; Іван Хіровський, кас.; Іван Пиріг, фін. секр., 64 Rufus St., Ansonia, Conn. — І. Пиріг, секр.

ТАРЗАН, ч. 2241. Ніта вимиває розярення д-ра Зі.

„Я остерігав тебе, щоб ти трималася осторонь від дверей малпочоловіка" — заверещав розлючений д-р Зі.

„Чи можу пригадати, що кожне зло, заподіяне Ніті, вже тим самим приносить кінець постачанні сироватки" — сказала лагідно Ніта.

Із зідливим поглядом на Ніту здивований доктор відійшов.

„Ти мусиш спасти Тарзана, бо це єдиний наш союзник" — сказала Ніта. Однак Філ тільки потряс сумно головою.